

LATEST PUBLICATIONS ON THE HISTORY OF SILESIA

Prepared by: Wojciech Mrozowicz
Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
ORCID: [0000-0002-4407-0698](https://orcid.org/0000-0002-4407-0698)

Atlas Górnego Śląska 1919–1922. Wybór źródeł kartograficznych, oprac. Grzegorz Bębnik, Michał Mączka, Sebastian Rosenbaum, Mirosław Węcki, Warszawa–Katowice: Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2022, ss. 21, 80 map, teka.

Bergemann Johann Gottfried, *Opisanie i dzieje miasta Mirska na Śląsku*, cz. 1: *Od zarania dziejów do roku 1740*, przeł. Marcin Wawrzyńczak, Chromiec: Wydawnictwo Wielka Izera, 2023, ss. 342, ill. (wydanie niemieckie: 1829).

Bębnik Grzegorz, Rosenbaum Sebastian, Węcki Mirosław, *Wojciech Korfanty*, Katowice: Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Katowicach, 2023, ss. 88, ill.

Bonek Tomasz, *Komando śmierci. Ostatnia tajemnica KL Gross-Rosen i Kloster Leubus*, Kraków: Znak Horyzont, 2023, ss. 367, ill.

Bulsa Michał, *Patronackie osiedla robotnicze*, t. 1: *Górny Śląsk*, Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2022, ss. 303, ill.

Cebulla Jerzy (Georg), *Zamki, pałace i dworki szlacheckie na Górnym Śląsku*, Bycina: Jerzy (Georg) Cebulla, 2023, ss. 181, ill.

Chorzów, t. 5: *W Polsce Ludowej (1945–1989)*, red. Jacek Kurek, Marek Masnyk, Chorzów: Muzeum Hutnictwa w Chorzowie, 2023, ss. 853, ill.

Dziedzictwo i misja Kościoła opolskiego. Wielkopostne wykłady otwarte 2022 – w roku jubileuszu 50. rocznicy ustanowienia diecezji opolskiej, red. Konrad

- Glombik, Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego, 2022 (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 115), ss. 214.
- Dziedzictwo kulturowe szlachty ziemi głogowskiej*, Głogów: Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie, 2023, ss. 108, ill. (wydawnictwo towarzyszące wystawie).
- Dziedzictwo wydawnicze TPNP, TNL i WTN 1901–2022*, red. Grażyna Potężny, Wrocław: Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, 2022, ss. 124, ill.
- Gabrowski Marian, *Gmina Polkowice na mapach Ludwiga Wilhelma Reglera [zm. 1792]*, Polkowice: nakład własny autora, 2023, ss. 77, ill.
- Garbał Witold, *W 100. rocznicę utworzenia I Dzielnicy Związku Polaków w Niemczech. Informator wystawy*, Opole: Muzeum Śląska Opolskiego, 2023, ss. 16, ill.
- Gąsior Mariusz, *380 dni służby w świetle dokumentów. Wojska brytyjskie w Tarnowskich Górach w okresie powstań śląskich i plebiscytu / 380 days of service in the light of existing documentation. British troops in Tarnowskie Góry during the Silesian Uprisings and the plebiscite*, tłum. Rafał Drewniak, Tarnowskie Góry: Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, 2022, ss. 106, ill.
- Granica 1920 na ziemi wschowskiej i pograniczu wielkopolsko-śląskim*, red. Marta Małkus, Kamila Szymańska, Wschowa–Leszno: Stowarzyszenie Czas A.R.T., Muzeum Okręgowe, 2022, ss. 431, ill.
- Grzegorzycza Adam, *120 lat Kopalni „Knurów”*, Knurów: Jastrzębska Spółka Węglowa S. A. KWK „Knurów-Szczygłowice”, 2023, ss. 110, ill.
- Hahn Jan, *Śląsk magiczny. Puszcze, knieje, lasy, drzewa. Fascynujące drzewa, zadziwiające puszcze, urokliwe uroczyska*, Katowice: Wydawnictwo Kos, 2022, ss. 506, ill.
- Ein historischer Akt. 30 Jahre Vertrag über die Bestätigung der deutsch-polnischen Grenze an Oder und Lausitzer Neiße*, hrsg. von Jan Barcz, Krzysztof Ruchniewicz, übers. von Jan Obermeier, Wrocław–Warszawa: Dom Wydawniczy Elipsa, 2022, ss. 117, ill.

- Hlavienka Lubomír, Kolář Ondřej, *Sbor národní bezpečnosti ve Slezsku a jeho podíl na řešení poválečných problémů regionu 1945–1948*, Opava: Slezské zemské muzeum, 2022, ss. 125, ill.
- Jan z Głogowa, *Wprowadzenie do Traktatu o sferze Johna z Holywood*, oprac. Robert K. Zawadzki, Częstochowa: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie, 2023 (Biblioteka Długosza, 5), ss. 444, ill.
- Jaworski Eugeniusz, *Człowiek, przedmiot, reguła. Studium kultury budowania na Górnym Śląsku*, podała do druku Ewa Kosowska, Katowice: Śląsk, 2022, ss. 256, ill.
- Kałuska Joanna, *Załęska Hałda i Osiedle Witosa w Katowicach. Zarys dziejów*, Katowice: Muzeum Historii Katowic, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, 2022, ss. 179, ill.
- Kawiarnia Artystyczna Pod Kalamburem Art Café. 40 lat*, red. Łukasz Plata, Wrocław: Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu, Fundacja Kalambur, Fundacja Na Rzecz Kultury i Edukacji, 2022, ss. 266, ill.
- Konflikt, stabilizacja, asymilacja? Konsekwencje migracji w życiu mieszkańców Dolnego Śląska po 1945 roku. Ujęcie komparatystyczne*, red. Magdalena Gibiec, Robert Klementowski, Wojciech Kucharski, Marek Szajda, Wrocław: Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”, Oddział Instytutu Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu we Wrocławiu, 2022, ss. 585, ill.
- Krajczok Jan, *Gmina Kornowac. Widoki z przeszłości. W oparciu o monografie ks. A. Weltzla i L. Musioła oraz inne źródła historyczne*, Krzyżanowice–Kornowac: Oficyna Halegg, 2023, ss. 277, ill.
- Kronika miasta Ząbkowic Śląskich i Księstwa Ziębickiego*, przeł. z niem. Sobiesław Nowotny, oprac. i wstęp Kamil Pawłowski, Kraków–Ząbkowice Śląskie: Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, 2023, ss. 311, ill.
- Kurpiers Dorota, Fikus Sebastian, *Bernhard Bogedain. Joseph von Eichendorff Konversatorium*, Warszawa: Wydawnictwo Neriton, 2022, ss. 242, ill.
- Kwaśny Irena, *Skąd ci Włosi? O renesansowej i nie tylko architekturze cieszyńskiego rynku*, Cieszyn: nakład własny autorki, 2023, ss. 287, ill.

- Lenard Mieczysław OFM, *Kościół w Krynicznie. 75 lat posługi franciszkanów*, Opole: Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża, 2022, ss. 423, ill.
- Ligarski Sebastian, Majchrzak Grzegorz, Węgrzyniak Rafał, *Nie samym teatrem. Teatr niezależny we Wrocławiu 1983–1987*, wstęp Kazimierz Braun, Warszawa: Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszeńskiego, 2022, ss. 96, ill.
- Linek Bernard, *Niemcy wobec Górnego Śląska (1918–1922). Szkice historyczne*, Opole: Instytut Śląski, 2022, ss. 305, ill.
- Łaborewicz Ivo, Szczerepa Wojciech, *Ratusze w cieniu Karkonoszy*, Jelenia Góra: Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Oddział w Jeleniej Górze, 2022, ss. 136, ill.
- Malicki Jan, *Dzieje Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (1973–2019)*, Katowice: Śląsk, 2023, ss. 213, ill.
- Nowosielska-Sobel Joanna, Strauchold Grzegorz, Czaja Dariusz Andrzej, *Kraina pól malowanych i bogatych złóż miedzi. Powojenne dzieje gminy Żukowice*, Wrocław: Wydawnictwo eBooki.com.pl, 2023 (Historia Obok. Studia z Dziejów Lokalnych, 19), ss. 614, ill. (też on-line: <https://www.biblioteka-cyfrowa.pl/dlibra/publication/146875/edition/141301?language=pl>)
- Opavští Přemyslovci v dějinách a kultuře / Opawscy Przemysłidzi w dziejach i kulturze*, ed. Bogusław Czechowicz, Ilona Matejko-Peterka, Bogdan Kloch, Jerzy Sperka, Opawa–Katowice: Slezská univerzita v Opavě, Uniwersytet Śląski w Katowicach, 2022 (Opavská historická sympozia, 2), ss. 429, ill.
- Ormańczyk Aneta & Inessa, *O rycerzach, śmiertelnych intrygach i bajecznych majątkach. Zaskakujące historie ziemi średzkiej*, Środa Śląska: Gmina Środa Śląska, Demarczyk.com, 2022, ss. 206, ill.
- Panorama Raclawicka. Idea, kontekst, współczesność*, red. Romuald Nowak, Piotr Oszczanowski, Beata Stragierowicz, Wrocław: Muzeum Narodowe, 2023, ss. 207, ill.
- Paruzel Przemysław, Stolarczyk Tomasz, *Bonus Campus, czyli Poszukiwania pola bitwy z 1241 roku. Katalog znalezisk*, Legnica: Muzeum Miedzi w Legnicy, [2021], ss. 54, ill.
- Patalas Wacław, *Opowieść o Wojcieszowie*, Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, 2022, ss. 416, ill.

- Patschovsky Wilhelm, *Przewodnik po Lubawce i okolicy*, przeł., przedmową i przypisami opatrzył Marian Gabrowski, Polkowice: Marian Gabrowski, 2023, ss. 124, ill. (oryginał: *Führer durch Liebau i. Schles. und Umgebung*, 1925).
- Piaristé na Moravě a ve Slezsku. *Průvodce po lokalitách*, ed. Miroslav Myšák, Olomouc: Muzeum umění Olomouc, 2022, ss. 199, ill.
- Piecuch Joachim, *Reformacja na Śląsku w epoce Habsburgów i jej polityczne uwikłania*, Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO, 2023 (Z *Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku*, 120), ss. 220.
- Pielgrzymki Józefa Goja do Ziemi Świętej w 1902 i 1905 roku. *Edycja tekstów źródłowych. Studia i materiały*, red. Jerzy Myszor, Katowice: WueM, 2023 (*Źródła do Dziejów Kościoła Katolickiego na Górnym Śląsku*, 33), ss. 228.
- Polak Jerzy, *Poczet panów i książąt pszczyńskich*, t. 1–2, wyd. 2., popr. i uzupełn., Pszczyna: Muzeum Zamkowe w Pszczynie, 2022, ss. 463, 444, ill.
- Polonika wśród listów z zasobu dokumentowego dawnego archiwum miejskiego we Wrocławiu. *Katalog (do 1506 roku)*, oprac. Mateusz Goliński, Kraków: Towarzystwo Naukowe Societas Vistulana, 2022 (*Folia Jagellonica. Fontes*, 6), ss. XII, 111.
- Powrót księcia. *Wokół portretu Guida Henckel von Donnersmarcka. Praca zbiorowa*, red. Marek Panuś, Tarnowskie Góry: Muzeum w Tarnowskich Górach, 2022, ss. 272, ill.
- Poźniak Grzegorz, *Johann Mathias Vinzenz Haas (1812–1899). Działalność organmistrzowska na Opolszczyźnie. Studium źródłoznawcze na podstawie zbiorów Archiwum Państwowego w Opolu*, Opole: Sindruk-DIMK, Diecezjalny Instytut Muzyki Kościelnej, 2023 (*Opoliensis Musica Ecclesiastica*, 11), ss. 292, ill.
- Primke Robert, *Kierunek Żagań. Przemków – Szprotawa – Żagań 1945*, [Kraków]: Ridero, 2023, ss. 43, ill. (też jako e-book).
- Rodak Jan, *Stara Wieś. U zarania osady oraz parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (in loco). Zarys monograficzny na tle dziejów ziemi oświęcimskiej oraz pogranicza śląsko-małopolskiego w średniowieczu*, cz. 1, Kraków: Wydawnictwo „scriptum”, 2022, ss. 487, ill.

- Rusnak-Kozłowska Agata, *Gotyckie kaplice przykościelne na Dolnym Śląsku. Fundator – funkcja – forma*, Wrocław: Yellow Point Publication, 2023, ss. 360, ill.
- Ryguś Piotr, *Tragedia górnicza w kopalni „Donnersmarckhuettengrube” („Abwehr”) w Mikulczycach z 1923 roku*, Zabrze: Wydawnictwo Illustris, 2023 (Tragedia Górnicza), ss. 48, ill.
- Schodami do góry. *Historie z Maciejówki*, red. Maciej Pichlak, Wrocław: 2rybypl, 2023, ss. 346, ill.
- Skarb srebrny z X wieku z Czarnkowa pod Legnicą / A tenth-century silver hoard from Czarnków near Legnica*, red. Borys Paszkiewicz, Tomasz Stolarczyk, Legnica–Wrocław: Muzeum Miedzi w Legnicy, Instytut Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego, 2022 (Bibliotheca Nummaria Leopoldina, 4), ss. 290, ill.
- Sobczyński Andrzej, *Lewin Kłodzki w dziejach trzech kultur*, Lewin Kłodzki–Płock: Gmina Lewin Kłodzki, R2 Print Adam Rytter, 2023, ss. 224, ill.
- Sobel Grzegorz, *Jarmark bożonarodzeniowy w dawnym Wrocławiu*, Łódź: Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2022, ss. 327, ill.
- Štemberka Otto, Zahradník Pavel, *Cesty Vlachu. Mysterium Antonia z Florencie. Středověké rukopisy z počátků osídlování Krkonoš, Jizerských hor, Lužických hor a Jeseníků*, Vrchlabí: Green Mango, 2022, ss. 213, ill.
- Suma Tomasz, *Widoki Wrocławia. Katalog zbiorów dawnej pocztówki*, Wrocław: Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu, 2023 (Pocztówki. Katalog Zbiorów, 2), ss. 259, ill.
- Szklarska Poręba na dawnej fotografii / Szklarska Poręba auf alten Fotos / Szklarska Poręba in an old photography*, red. Janusz Jaremen, Łukasz Kwietnicki, Julita Izabela Zaprucka, tłum. Iza Liwacz, Magdalena Mucowska, Jelenia Góra: Muzeum Karkonoskie, 2023, ss. 103, ill.
- Szybkowski Bogusław, *Fotografowie na Śląsku Opolskim w latach 1839–1944*, z. 1–8, A–P, Opole: Wydawnictwo MS, 2022, ss. 24, 44, 28, 20, 39, 40, 48, 24, ill.
- Szymik Konrad, „*Takich jak on na Śląsku był legion, większość z nich bezimienni to bohaterowie*”. *Pamiętnik Górnioślązaka*, wyb. i oprac. Krzysztof Kleszcz,

- Justyna Sowińska, Opole: Instytut Śląski, Archiwum Państwowe, 2022, ss. 178, ill.
- Śliż Jan, Musiolik Jolanta, Szotek Robert, *Jubileusz 800-lecia Iskrzyczyna* [pow. cieszyński], Iskrzyczyn: Sołectwo Iskrzyczyn, 2023, ss. 138, ill.
- Tak było. Turystyka studencka w środowisku wrocławskim [w latach 1957–1983]*, red. Kazimiera Anioł, Nina Walny, Krzysztof Nowak, Wrocław: Fundacja Ogólnopolskiej Komisji Historycznej Ruchu Studenckiego, 2023, ss. 408, ill.
- Trzos Agnieszka, *Sarkofagi cynowe z grobów królewskich na Wawelu oraz mauzoleów rodzin Promnitzów w Pszczynie i Hochbergów w Świebodzicach. Konserwacja i restauracja, technika, technologia...*, Toruń: Wydawnictwo Naukowe UMK, 2023, ss. 306, ill.
- Vogl Gero, *Klein-Wien – Eine deutsche Sprachinsel in Österreichisch Schlesien. Bielitz und sein letzter deutscher evangelischer Pfarrer*, Berlin: Frank & Timme GmbH, 2023, ss. 126 (też jako pdf).
- Weiß-Kobayashi Brigitte, *Friedrich Sadebeck – ein Schlesischer Baumwollspinner. Historisches Sachbuch als Roman*, Dülmen: Laumann-Verlag, 2023, ss. 216, ill.
- Wierne Miłości. Beatyfikacja siostry M. Paschalis Jahn i dziewięciu Towarzyszek ze Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety / Fedeli all'Amore. Beatificazione di suor M. Paschalis Jahn e nove Compagne della Congregazione delle Suore di Santa Elisabetta / Der Liebe treu. Seligsprechung von Schwester M. Paschalis Jahn und neun Gefährtinnen aus der Kongregation der Schwestern von der hl. Elisabeth*, oprac. Rafał Kowalski, Michał Mraczek, Wrocław: Tum Wydawnictwo Wrocławskiej Księgarni Archidiecezjalnej, 2023, ss. 189, ill.
- Witecki Jacek, *Żydowska dusza. Skarby Gminy Wyznaniowej Żydowskiej we Wrocławiu*, Wrocław: Gmina Wyznaniowa Żydowska, 2022, ss. 223, ill.
- Wizyta Jana Pawła II we Wrocławiu w 1983 r.*, oprac. Adam Szymanowski, Wrocław: Adam Szymanowski, 2023, ss. 88, ill.
- Wolsza Kazimierz Marek, *Filozofia w opolskim środowisku teologicznym w latach 1949–2021*, Opole: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego, 2022 (Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku, 112), ss. 782.

- Wroński Marek, *Tarnowskie Góry 26 czerwca 1922 roku. W 100. rocznicę przyłączenia części Górnego Śląska do Rzeczypospolitej Polskiej (1922–2022)*, Tarnowskie Góry: Wydawnictwo Instytutu Tarnogórskiego i Muzeum Instytutu Tarnogórskiego, 2022 (Zeszyty Tarnogórskie, 85), ss. 119, ill.
- Z(a) miedzią, oprac. wystawy i tekstu foldera Renata Matysiak, Aleksander Dobrowolski Elżbieta Wróblewska, Paweł Litwinienko, Głogów: Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie, 2023, ss. 52, ill.
- Ziątkowski Leszek, *Żydowska dusza. Ha-neshmah ha-yehudit. Życie Żydów we Wrocławiu przedmiotami dokumentowane. Artefakty ze skarbca wrocławskiej gminy żydowskiej opowiadają o miejscach i ludziach*, Wrocław: Gmina Wyznaniowa Żydowska we Wrocławiu, 2022, ss. 132, ill.
- Zieliński Wojciech, *Stulecie Domu Tekstylnego Weichmanna w Gliwicach według projektu Ericha Mendelsohna / Hundert Jahre des Bestehens des Seidenhauses Weichmann in Gleiwitz aufgrund des Projekts von Erich Mendelsohn*, übers. von Irena Machura, Gliwice–Opole: Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej, 2022, ss. 64, ill.
- Ziemia wodzisławska dziś i 100 lat temu*, red. Artur Marcisz, Arkadiusz Gruchot, Rafał Jabłoński, Racibórz: Wydawnictwo Nowiny, 2023, ss. 129, ill.
- Zmierzch epoki tytoniu. Kolekcja Marka Stanielewicza + fajka Adama Mickiewicza ze zbiorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Ossolineum, od 13 maja do 31 lipca 2022 roku*, Wrocław: Galeria Miejska we Wrocławiu, 2022, ss. 100, ill.